

MAALTIJD IN DE BIJBEL

Overweging in een Vesper t.g.v. het 25-jarig ambtsjubileum van Drs. G. (Bert) Boer op 20 februari 1996

Op mijn vraag aan Bert om een Schriftwoord, een motiverend levenswoord, reikte hij mij dat aan. Een voedingsbron voor een overweging. “Maaltijd” is dat woord.

De Heilige Schriften van Israël en de gemeente zijn vervuld van maaltijden. Niet direct en altijd in een bijzondere betekenis. Vóór alle symboliek en tekenkarakter is er gewoon de gretige volksmond. Het volk, gekomen uit de woestijn, mag toeleven naar het land van melk en honing.

Maar maaltijd houden: dat wordt in het openbaringsboek van God en zijn volk toch telkens uitgetild boven het gewone, om metafoor te zijn voor het buitengewone.

De vruchten van de aarde, scheppingsgaven van God, ze zijn nooit triviaal en beklemtonen de nabijheid en de trouw van de HERE Zelf.

Zo lees je dan die ongelooflijke tekst in Exodus 24 vers 11, over de leiders van Israël: “Zij aanschouwden God en zij aten en dronken”. Brood, water, wijn, tastbaar en zichtbaar, tekenen van *communio*, met de Heilige en met elkaar.

Maaltijd staat dus voor gemeenschap

Maar ook voor o zo diaconale *gastvrijheid*, wanneer bijvoorbeeld Abraham zijn gasten ontvangt voor de ingang van zijn tent.

En de maaltijd bezegelt als een sacrament het *verbond*, zoals we lezen wanneer Jacob dat met Laban sluit.

En als mensen zich bogen voor de HEER in het heiligdom en het offer ter verzoening was gebracht, mocht de maaltijd worden genuttigd, zoals er staat in Deuteronomium: “voor Gods aangezicht”. In opnieuw verkregen en gevulde levensruimte, zoals bij de verloren zoon in het Nieuwe Testament.

Vreugde is er in de maaltijd, die bijna als zodanig een feestmaaltijd is en daar hoor je wat van in de Schriften van Israël. En, later, in de agapè- maaltijden van de Vroege Kerk. Och ja, het luistert nauw, want het is maar een klein stapje van het feestmaal naar de orgie, zoals Job wist en Simson praktiseerde.

Diepe betekenis verkrijgt het *paschamaal* in de Exodus uit het angstland Egypte,

maaltijd van dood en leven, door Jezus op zichzelf betrokken toen Hij zei: “Doet dit, voortaan, tot *mijn* gedachtenis....”

Zo verzamelden we een handvol “maaltijdteksten” uit de Schriftuurlijke bronnen en komen niet zomaar toevallig uit bij het *avondmaal*, de hoofdmaaltijd van ons geloof. Dat is de beeldmaaltijd van dood en leven, van leven door de dood heen, van leven met God en elkaar. Dat is de zwijgende en tegelijk zo welsprekende *diakonia*, waaraan ons leven ontspringt en die ons de genade van Jezus Christus uittekent: ‘voor u volbracht.’

Herkennen we Hem, zoals eens de Emmaüsgangers in die ontroerende ontmoeting vlak na Pasen? *Zij zagen Hem in de breking van het brood....*

Brood en beker, waren die niet overvloeiende, al die 25 ambtsjaren van Bert en van allen die Jezus liefhebben? Ik citeer Jaap Zijlstra:

*De volksmond eet brood,
er wordt vreugde geschonken*

*in de beker.
van hand tot hand
gaat het heil,
Christus valt ten deel
aan de armen,
het manna van de stilte
valt om ons heen.*

De trefwoorden van heil en leven in de navolging van Christus zijn met maaltijd houden verbonden. Het zijn waarlijk diakonale trefwoorden: gastvrijheid, saamhorigheid, solidariteit, gemeenschap, vreugde, en, vooral: leven, en dat leven *delen*.

Zo bezien is het geen wonder dat Jesaja in zijn beeldspraak van het komende rijk profeteert over een grandioze *maaltijd* op de bergen en dat Jezus voor dat rijk de metafoor van de grote maaltijd gebruikt. Zo eindigt ook het laatste Bijbelboek met het eeuwige bruiloftsmaal, dat God voor zijn volk bereid heeft.

Wij zijn bijeen in dankbaarheid, met Bert, die 25 jaar in het ambt heeft gestaan en gewerkt, bijzonder geroepen in het werelddiaconaat van de Kerk Onze dank gaat uit naar onze Schepper en Verlosser, die alle breuken in ons leven herstelt, onze schuld verzoent, onze

tekorten niet toerekent. Opdat wij, met de Heidelbergse Catechismus gesproken, zullen leven in de *dankbaarheid*. En zullen toeleven naar het getekende perspectief: het koninkrijk van God.

A.Romein